

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Maciej Stanisław

Nazwisko: Dzierżykraj-Lipowicz

Miejsce urodzenia: Bydgoszcz

Data urodzenia: 05-02-1950

Imię ojca: Stanisław

Imię matki: Janina

Dodatkowe informacje: Wojskowy Obóz Specjalny nr 6 w Czerwonym Borze przy 2 Batalionie Inżynieryjnym Wojsk Obrony Wewnętrznej był największym z dziesięciu powołanych w ramach akcji „Jesień 82”, gdzie umieszczeni zostali wytypowani przez SB i WSW działacze NSZZ „Solidarność” (łącznie ok. 1500 osób), uznani za „szczególnie niebezpiecznych” w czasie wprowadzania delegalizującej „Solidarność” ustawy o związkach zawodowych. Obóz działał od 5.11.1982 do 3.02.1983. Znalazło się w nim 450 osób z całej Polski. Oficjalnym powodem były szkolenia dla rezerwistów. Wśród powołanych znaleźli się niezdolni do służby, a nawet niepełnosprawni. Trafiło tu najwięcej takich osób w skali całego kraju. Obóz składał się z 20 baraków. Każdy zbudowano z trzech połączonych wagonów kolejowych, obitych z zewnątrz deskami. Do ich ogrzewania służyły małe piecyki, nie gwarantujące odpowiedniej temperatury w warunkach zimowych. Przetrzymani zmuszani byli do prowadzenia szeregu ciężkich prac fizycznych. Nakazano im budowę drogi ze śniegu na poligonie, a także magazynu min. Skoszarowani w Czerwonym Borze odbywali również ćwiczenia z obsługi broni i musztrę, co stanowiło wyjątek wśród innych obozów. Umieszczeni w obozie poddawani byli nieustannej inwigilacji. W barakach założono podsłuchy. Umieszczono tam również informatorów WSW. Prowadzono także intensywne przesłuchania. Przez pewien czas obok obozu stacjonował batalion WSW. Umieszczeni w obozie próbowali protestów. 10.11.1982 kilku z nich odmówiło przyjmowania posiłków, co zakończyło się skierowaniem sprawy do sądu. Rezerwiści próbowali także kolportować wydawnictwa podziemne. Wszyscy umieszczeni w obozie poddani zostali intensywnej indoktrynacji. Bibliografia:- Bożko M., Czerwony Bór. Polski Gułag '82, „Dziennik Wschodni”, 8 II 2007.- Dąbrowski M., Wojskowe Obozy Specjalne 1982–1983, Lublin 2013.- Piotrowski P., Kompanie polowe w „ludowym” Wojsku Polskim jako forma represji politycznych. Zarys problemu, „ZHW” 2010, nr 32-33.- www.13grudnia81.pl

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
Zarejestrowany w dn. 11.06.1982 przez Wyd. IV KWMO w Bydgoszczy pod nr 20526 w ramach Kwestionariusza Ewidencyjnego (KE) o kryptonimie "Sędzia". SB oceniała, że ww. "prowadził działalność antysocjalistyczną" i był bardzo aktywnym członkiem NSZZ "Solidarność". 25.02.1985 prowadzenie kwestionariusza przejął Wyd. VI WUSW w Bydgoszczy. Kontrolę operacyjną zakończono 05.03.1987, materiały złożono do archiwum pod sygn. 6841/II.	Materiały o sygn. 6841/II zniszczono 25.01.1990. Wpis na podstawie zapisów kartoteczno-ewidencyjnych i ZSKO.	
Dokumentacja planu obronnego "PM-85" Wyd. VI WUSW w Bydgoszczy za lata 1985-1990. Maciej Dzierżykraj-Lipowicz figuruje w "wykazie osób szczególnie niebezpiecznych, podlegających aktywnemu rozpracowaniu w okresie zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny" jako aktywny działacz b. "Solidarności", który brał udział w manifestacji zorganizowanej 31.08.1982.	IPN By 077/944.	
Ww. figuruje w wykazie rezerwistów powołanych na ćwiczenia do wojskowego obozu internowania w Czerwonym Borze (JW 3466). Powołany 05.11.1982, przydzielony do 1 kompanii inżynieryjno-drogowej. Zwolniony po odbyciu ćwiczeń wojskowych 03.02.1983.	IPN BU Pf 1090/62.	